

Душко Лопандић, потпредседник Европског покрета и члан покрета СРЦЕ, каже да је Србија већ изгубила прави моментум када се ради о придруживању бар неким мерама ЕУ према Русији и тиме сама себе сврстала међу “црне овце” у Европи. Он за “Нову” одговора на питања и колико Србија губи због неувођења санкција, али и застоја на европском путу, верује ли Вучићу да ћемо убрзано ићи на европском путу, зашто се прикључио тиму Здравка Поноша...

Србија још није увела санкције Русији, а државни званичници не говоре више о притисцима. Да ли се чека нова влада или је одлука да се не уведу санкције коначна? Шта ви мислите?

Ништа није коначно у спољној политици, посебно када је у питању овакво хаотична међународна ситуација и када траје крвав рат. Дошло је практично до слома европског безбедносног система, па у таквим условима нема једном датих рецепата. Ипак, интерес Србије је да буде на страни нападнутог, да подржи међународна начела попут непромењивости граница и суверенитета, као и да се придружи ставовима групе земаља којој природно припада – Европској унији. Стога се надам да ће са новом владом доћи до еволуције ставова у погледу санкција. Чињеница да у последње време нема приметног истицања представника власти о томе да скоро једини у Европи нисмо увели санкције указује на могућност промене.

Каква је европска будућност Србије без придруживања санкцијама Русији?

Србија је већ изгубила прави моментум када се ради о придруживању бар неким мерама ЕУ према Русији и тиме сама себе сврстала међу “црне овце” у Европи. За западне земље приоритет на Балкану је очување стабилности, тако да нам још увек донекле “гледају кроз прсте”. Међутим дугорочније, оваква политика нам сигурно штети, како у погледу слике Србије у европском јавном и политичком мњењу (последница је и садржај резолуције Европског парламента), тако и када се ради о нашем ширем међународном положају.

Чини се да и у другим областима не чинимо ништа када је реч о испуњавању услова у преговарачком процесу са ЕУ. На пример, по питању владавине права променен је Устав, али се у пракси ништа није променило. Какав је ваш утисак? Да ли је власт задовољна овим, практично, статусом кво у евроинтеграцијама?

У неким питањима, попут модернизације привреде, раста, привлачења страних инвестиција и сл. Србија је направила помаке, али је зато у пракси драстично назадовала када су у питању основни услови за улазак у ЕУ – такозвани критеријуми из Копенхагена – питања попут функционисања демократије, владавине права, изградње институција, борбе против корупције и криминала слично. Козметичке промене учињене у последње време у вези са променом Устава или условима избора далеко су од тога да гарантују да се неће наставити досадашња политика. Како је то давно речено “власт корумпира, а апсолутна власт корумпира апсолутно”. У ширем смислу, још је Зоран Ђинђић дефинисао као два стратешка питања за Србију у овом веку решавање, на овај или онај начин, питања КиМ и улазак Србије у ЕУ. После 10 година власти СНС можемо на, жалост констатовати да ниједан од тих стратешких циљева није решен, а у садашњим политичким околностима нема ни изгледа да буде решен.

Колико Србија губи због тога што очито стоји у месту када је реч о процесу придруживања?

Србија губи у првом реду економски, јер би рецимо, годишње примала најмање пет пута више средстава из фондова ЕУ – дакле око милијарду евра бесповратних средстава која би могле да се нпр. употребе за пољопривредни развој, социјалне мере, подршку

регионима или науци и образовању. Србија губи и на многе друге начине јер није чланица клуба у ком се чланице међусобно подржавају, а није у могућности ни да се у потпуности интегрише у разне европске институционалне, научне или образовне мреже. Сваки српски грађанин ако хоћете баналан пример, губи и на времену које проведе чекајући приликом преласка граница са земљама ЕУ – то су милиони сати чекања за људе и за робу. Српски грађани губе и као студенти или радници приликом боравка у државама ЕУ где су увек третирани неповољније, него грађани земаља ЕУ итд.

Александар Вучић нас убеђује да ће нова влада бити проевропска и да ћемо брже ићи на проевропском путу. Верујете ли му?

Србија је због погрешне политике током последње деценије прошлог века упала у “црну рупу” и већ скоро целу једну генерацију заостала у односу на своју европску околину. Имали смо и до сада пуно обећања, али остаје утисак да владавина СНС-а током последње деценије није помогла да се негативни друштвени трендови преокрену – посебно када је у питању емиграција младих и образованих, раслојавање у друштву и владавина криминално-корумпираних група које су преко владајуће странке и “заробљених” државних институција овладале добрим делом националних ресурса. Уместо владавине права добили смо владавину над правом, уместо демократског и социјално праведнијег друштва видели смо огромно криминализовано преливање националног богатства у приватне џепове итд. Шеф државе, између осталог, није ни након целог свог мандата испунио обавезу из устава и закона – тј. да поднесе оставку на функцију шефа странке - па је стога тешко веровати у друга обећања.

Део сте спољнополитичког тима покрета Србија центар који предводи Здравко Понош. Зашто сте одлучили да уђете у Поношев тим?

Поноша познајем као колегу из времена када смо скупа радили као помоћници министра спољних послова. И тада је пленио посебним талентом да води људе, да брзо анализира сложене ситуације и да са релативном лакоћом налази практична решења. Понош у српску политику уноси оно што јој често недостаје – мање емоција и ароганције, а више здравог разума, рационалности, уравнотежености и једну врсту комбинације урођеног ауторитета и природне сталожености и скромности. Људи га одлично прихватају, како се показало и на председничким изборима на којим је забележио сјајан резултат упркос неповољном контексту и разним тешкоћама.

СРЦЕ је ванпарламентарна политичка организација. Колико је отежавајућа околност за покрет који тек треба да дође до бирача, упркос томе што је Понош добио велики број гласова на председничким изборима?

Ово је покрет, а не странка, и тек се развија у организационом погледу. Корисно је да постоје политичке и друштвене алтернативе у Србији кој је потребно, симболично речено, још много срца – младих или мудрих срца, срца у локалним заједницама, срца међу запостављеним групама итд. За све је потребно више СРЦА.

Кога видите као потенцијалне партнере покрета СРЦЕ у опозицији?

Како је то Понош дефинисао, основни циљ је да СНС буде склоњен како би Србија могла да напредује. Стога и природни партнери СРЦА могу да буду све политичке снаге које имају овај циљ. Дакле широка коалиција.

“Мале помаке треба поздравити”

Велики број опозиционих странака и покрета је ушао парламент. Колико то може да промени нашу политичку стварност?

Добро је да је опозиција поново у Скупштини. Ипак, у условима монопола владајућих група над скоро свим државним ресурсима укључујући и медије и јавну реч, бројних нерешених афера које свакодневно искачу попут пајаца из кутије, као и гајене културе нетолеранције и вербалне и друге агресије која довела до потпуног урушавања друштвеног дијалога, не би требало очекивати превише. Али демократија се увек осваја, па и мале помаке треба поздравити.

(Нова.рс)